

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากระยะเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมานับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนกระทั่งปัจจุบัน สังคมไทยได้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดผลดีในการพัฒนาประเทศและเกิดผลกระทบต่อค่านิยมและแนวทางการดำเนินชีวิต สิ่งสำคัญที่ต้องพัฒนาเป็นประการแรกและควบคู่กับการพัฒนา ด้านอื่น ๆ ตลอดไปก็คือ การพัฒนาด้านตัวบุคคล (Human Resource) เพราะว่าบุคคลนั้นเปรียบเสมือนขุมกำลังอันมหาศาลที่จะเป็นแรงผลักดันให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าทันโลกและมี การพัฒนาในทุกด้าน ประเทศที่จะพัฒนาได้ย่อมต้องการกำลังคนระดับสาขาต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก จุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนก็เพื่อจะเสริมสร้างปรุงแต่งคนให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณลักษณะที่ เหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ

ปัจจุบันต่างเป็นที่ยอมรับกันว่า บุคลิกภาพมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ในการดำรงชีวิตของ มนุษย์ในสังคม ดังที่ สถิต วงศ์สุวรรณ (2544, หน้า 1) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพว่า เป็นลักษณะของ บุคคลในส่วนรวมทั้งหมด คือ ทั้งรูปลักษณะทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และพฤติกรรม อากัปกริยาต่าง ๆ ซึ่งผลรวมที่ประกอบเป็นบุคลิกภาพนี้ ย่อมทำให้มีลักษณะผิดแผกแตกต่างกันไปใน แต่ละบุคคล การที่บุคคลมีบุคลิกภาพในแบบใด ลักษณะใด ย่อมต้องสั่งสมลักษณะต่าง ๆ มาตั้งแต่ เริ่มต้นของชีวิตไปจนตาย บางส่วนอาจติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด นิสัยเป็นส่วนที่ได้พัฒนาขึ้นมา สิ่ง เหล่านี้ก่อรูปกันขึ้นในตัวบุคคล และแสดงออกมาเป็นบุคลิกภาพ แต่ละคนมีการพัฒนาและ ประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นทุกองค์กรและสถาบันต่าง ๆ จึงต้องมีการตื่นตัวและพัฒนา มากยิ่งขึ้นเพื่อให้ก้าวทันสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ซึ่งการพัฒนากำลังคนและการพัฒนาสังคมให้ได้ผล จริงจังและถาวรนั้นจะต้องมุ่งไปที่เยาวชนเป็นสำคัญ โดยการพัฒนาเยาวชนสังคมให้เป็นคนที่มี คุณภาพทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ซึ่งเป็นเรื่องหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของคน (อาภรณ์พันธ์ จันทรวงศ์, 2525 หน้า 34)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญต่อบุคคลใน การเข้าศึกษาต่อ การเลือกประกอบอาชีพ ตลอดจนการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก จะสังเกตได้ว่า การ พิจารณารับบุคคลเข้าศึกษาต่อ หรือเข้าทำงานก็ดี จะมีการให้ความสำคัญกับเรื่องของบุคลิกภาพเป็น

อันมาก มีการกำหนดคุณสมบัติด้านบุคลิกลักษณะเป็นคุณสมบัติที่ต้องมีการตรวจสอบกันอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับตำแหน่งมากที่สุด

สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการผลิตบุคลากร เพื่อเตรียมตัวนักศึกษาเข้าสู่วงการอาชีพต่าง ๆ การที่บุคคลจะเรียนหรือประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง อาทิ ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และบุคลิกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลิกภาพมีส่วนสำคัญที่จะใช้พิจารณาว่าบุคคลนั้นเหมาะสมกับอาชีพใด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (Rajamagala University of Technologylanna) เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งใน 9 แห่ง จากการประกาศใช้ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ประกอบด้วยส่วนราชการที่รวมกันจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (มทร.ล้านนา) ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ และหน่วยงานจัดการศึกษาในพื้นที่เขตภาคเหนืออีก 6 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่เชียงราย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่ลำปาง, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่ตาก, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่น่าน, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่พิษณุโลก และสถาบันวิจัยและฝึกอบรมการเกษตรลำปาง และได้เปิดทำการสอน 4 คณะ คือ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งทำการสอนทั้งระดับประกาศนียบัตร-วิชาชีพชั้นสูง ระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา (มณูญ เมฆอรุณกมล, 2551, หน้า 8-9)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตและกำลังคนที่ทรงความรู้คู่คุณธรรม มีความเชี่ยวชาญเชิงปฏิบัติ บนพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและพึ่งพาตนเองได้ (SMART and FAST) สร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และถ่ายทอดสู่สังคม ช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของชาติและพื้นที่ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและสามารถแข่งขันได้ โดยใช้การบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาลทั้งทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมหาวิทยาลัยฯ ยังมีเป้าหมายที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้บัณฑิตมีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะตรงตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้และความคาดหวังของสังคม (ชัยยงค์ เอื้อวิริยานุกุล, 2551, หน้า 1, 43) จึงได้ประกาศกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ที่มีบุคลิกภาพเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา และมีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะผลิตบัณฑิตและกำลังคนที่ทรงความรู้คู่คุณธรรม แล้วก็มีมีความจำเป็น

อย่างยิ่งที่ต้องมีบทบาทในการส่งเสริมในการพัฒนาบุคคลในด้านบุคลิกภาพของนักศึกษาซึ่งเป็นผลผลิตเพื่อให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นบุคคลที่พึงประสงค์ของสังคมตลอดจนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม และอยู่ร่วมกับสังคมไทยในยุคปัจจุบันได้ดี

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความอดทน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่พิษณุโลก
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนนจากผลการตอบแบบวัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ จากแบบวัดที่สร้างขึ้น

ขอบเขตในการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ระดับปริญญาตรีปีที่ 3 และปีที่ 4 ทั้ง 4 คณะ รวมทั้งสิ้น 3,542 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ระดับปริญญาตรีปีที่ 3 และปีที่ 4 ทั้ง 4 คณะ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 531 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

2.1 บุคลิกภาพที่ต้องการวัด ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความอดทน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกทั้งทางวาจา การกระทำและความคิดทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้นอยู่ภายใน อันได้แก่ ลักษณะท่าที การแสดงออก กิริยาท่าทาง น้ำเสียง คำพูด ความสามารถทางสมอง ทักษะการทำกิจกรรมต่าง ๆ และลักษณะทางจิตซึ่งสังเกตได้ค่อนข้างยาก ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ ความมุ่งมั่น อุดมคติ เป้าหมายและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่แสดงถึงความสนใจในการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นตามเวลาที่กำหนด ละเอียดรอบคอบ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ยอมรับในสิ่งที่ทำแล้วทั้งดีและไม่ดี หากมีข้อผิดพลาดพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีที่สุดของ

1.2 ด้านความมีระเบียบวินัย หมายถึง การแสดงออกของบุคคลที่มีพฤติกรรมในการจัดลำดับขั้นตอนในการทำงาน ความละเอียดรอบคอบ การปฏิบัติตามเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบของสังคม และการเคารพในสิทธิของผู้อื่น

1.3 ด้านความขยันหมั่นเพียร หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการทำงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้น มีความตั้งใจในการเรียนให้สำเร็จด้วยความมานะ อดทน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.4 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการตัดสินใจซึ่งที่ตนเองคิดว่าถูกต้องกล้าแสดงออกในการคิด การพูด การกระทำ การออกความเห็น การแสดงออกให้เห็นว่ามีความคล่องตัวในการทำงานใด ๆ ด้วยความมั่นใจ ไม่ลังเล

1.5 ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการประพฤติปฏิบัติต่อความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งต่อหน้าและลับหลัง ตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจาและใจ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด

1.6 ด้านความอดทน หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของความสามารถของร่างกาย ความคิด และจิตใจที่จะทนต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ สามารถบังคับตนเองเมื่อเกิดความเหนื่อยอ่อน และเกียจคร้าน

2. แบบวัดบุคลิกภาพ หมายถึง ชุดข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการวัดบุคลิกภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความอดทน

3. ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถจำแนกผู้ตอบออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ ตามบุคลิกภาพของนักศึกษา ซึ่งทดสอบโดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent)

4. ความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบวัด หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถวัดบุคลิกภาพได้ตรงตามคุณลักษณะหรือนิยามที่ต้องการวัดซึ่งตรวจสอบความตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ (face Validity)

5. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของแบบวัดที่สามารถวัดบุคลิกภาพ ได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณหาค่าความเที่ยงโดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

6. เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง บัญชีคะแนนในรูปแบบคะแนนที่ปกติ (Normalized T-score) จากการตอบแบบวัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

7. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญทางด้านบุคลิกภาพและผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับงานด้านวัดผลการศึกษามาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวัดผลการศึกษา หรือปริญญาโทสาขาจิตวิทยาการศึกษา หรือจิตวิทยาการแนะแนว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบวัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาที่มีคุณภาพ
2. เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและนักศึกษา ในการนำผลจากการวัดบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ไปใช้เป็นแนวทางในเรียนการสอน และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบัน
3. เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดบุคลิกภาพด้านอื่น ๆ สำหรับกลุ่มอื่น ๆ และสถานที่อื่น ๆ